

FAXISMOA

FAXISMOA ETA NAZISMOA

Aurkibidea.

1. Italia faxista: ezaugarri nagusiak.
2. Alemania gerraostean: Weimarko Errepublika (1919-1933).
3. Hitlerrek boterea eskuratzea.
4. Nazismoaren ideologia.
5. Barne-politika: erregimen totalitarioa.
6. Kanpo-politika: militarismoa eta espantsionismoa.

ITALIA FAXISTA: EZAUGARRI NAGUSIAK

1920an, Italia izan zen erregimen faxista ezarri zuen lehen herrialdea.

Mussolinik boterea eskuratzea.

Italian krisi handia zegoen.

Ekonomia-krisiak, tentsioa areagotu zuen.

Bi alderdi garrantzitsu zeuden:

Alderdi komunista (ezkertiarra)

Fasci Italiani di Combattimento alderdia (eskuindarra eta Benito Mussolini buruan)

Mussolinik boterea indarrez lortu, Erromarako Martxagatik.

[Bideoa: Mussolinik boterea eskuratzea.](#)

Benito Mussolini (1883-1945)

Mussoliniren gobernua: faxismoaren ezaugarriak.

Ezaugarriak:

Antidemokratikoa eta antikomunista.

Buruzagi ahalguztidun bat gobernatzeko zuten eta askatasunak deuseztatu ziren, gainera alderdi bakarra zegoen.

Estatuak ekonomian esku hartu, herrialdea autosufizientzia izateko.

Estatuak gizartea menderatu.

Nazionalismoa basatia eta espantsionista.

Indarkeria eta militarismoa gurtu.

Nazismo basatia.

ALEMANIA GERRAOSTEAN: Weimarko Errepublikak (1919-1933)

Beste eredu totalitario bat Alemania nazikoa izan zen.

Weimarko Errepublikaren ahultasuna.

Alemaniko enperadoreak abdikatu eta Weimarren konstituzio berri bat egin zen.

Alderdi garrantzitsuena sozialdemokrata zen.

Ezkerreko muturreko taldeen ustez, oso moderatua zen.

Talde kontserbadoreen ustez, ez zen legitimoa.

Weimarko Errepublikaren lurrak.

1930eko hamarkadako ekonomia-krisia.

Hindenburg mariskala. Errepublikako presidentea izan zen 1925etik 1934ra.

1924.urtetik aurrera, gobernu berriak ekonomia-egoera konpontzea lortu zuen.

Hindenburg mariskala, errepublikako presidentea aukeratu zuten.

Alemania, 1929ko *krakean* kaltetuenetako bat izan zen. 1932an 6 milioi langabe Alemanian.

HITLERREK BOTEREA ESKURATZEA

Hitlerrek legez eskuratu zuen boterea, 1930eko hamarkadaren hasieran Alemanian zegoen krisi- eta indarkeria-egoerak lagunduta.

Ekonomia-krisiaren ondorio politikoak.

Ekonomia-krisiak tentsioa areagotu zuen gizartean. Horregatik, Alderdi Komunistaren eta Alderdi Nazionalistaren botoa hazi zen.

Finantziariek uste zuten alderdi hori zela ordena ezartzeko beren interesei eusteko gai zen bakarra zela.

Alderdi Komunista.

Hitlerrek legezkuratu zuen boterea.

1932an, sozialistek aliatzea proposatu zieten komunistei naziei aurre egiteko, baina uko egin zuten.

Parlamenturako hauteskundeetan, komunistek eta naziek jaso zituzten boto gehien.

Errepublikako presidentea.

Mariskalak arazo larri bati aurre egin.

Adolf Hitler alemaniar diktadorea eta Francisco Franco espainiarra.

Oposizioaren desagerpena.

Naziek botere osoa eskuratu.

Komunistak kontzentrazio-esparruetan kartzelatu.

Hitlerrek bere alderdi barruan kontra egin ahal zioten guztiak akabatu.

Hitler Errepublikako presidente bihurtu.

Hiru kargu nagusi: estatu buru, gobernu buru eta alderdi legal bakarreko presidentea.

Adolf Hitler (1889-1945).

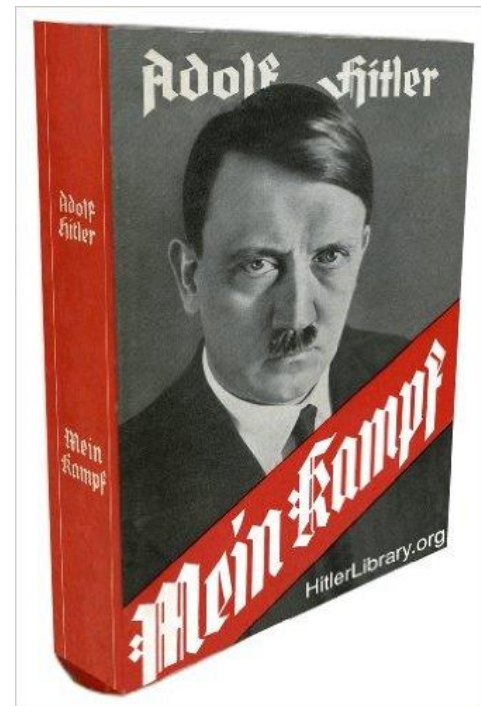
NAZISMOAREN IDEOLOGIA

Hitlerrek *Mein Kampf* programan agertutako ideietatik hartu zuen inspirazioa nazismoak.

Hitlerren ideiak.

Estatu-kolpean porrot egin eta gero, Hitler kartzelatu zuten.

Faxismoaren ezaugarri asko zituen. Horrez gain, pentsamolde naziak balio tradizionalak zituen.

*Hitler idatzitako liburua
(nire borroka).*

Pentsamolde arrazista.

Naziek, ikuspegi arrazista eta arraziala azken muturrera eraman.

Hitlerren lehentasuna: arraza-garbitasuna itzultzea, horretarako, perfektuak ez zirenak giltzapetu edota hil.

Politika antisemita sistematikoa ezarri.

Bigarren Mundu Gerran, Alemaniako eta konkistatuko herrialde guztietako juduak eta ijitoak sarraskitze-esparrutara deportatu.

BIDEOA

BARNE-POLITIKA: erregimen totalitarioa

Erregimen nazia estatu totalitarioa izan zen. Diktadura zen eta alderdi naziak gizarteko alderdiak kontrolatzeko asmoa zuen.

Alderdi bakarra.

Buruzagiak, fuhrerak.

Alderdi politiko guztiak kanpoan utzi.

Estatua buruzagi ukaezinak zuzendu.

Biztanleriaren kontrola: izua eta propaganda.

Polizia ezarri, Himmler buru. (S.S. eta Gestapo)

Garrantzitsua zen propaganda eta Goebbels arduratu.

Naziek komunikabideak kontrolatu.

Hizkuntzak pentsamolde nazia transmititu.

Gestapo.

Alemania nazifikatuta?

Nazismoa ez zuen oposiziorik.

Herri-klaseetan, asko Hitlerren alde.

Ez zutenak onartzen ez ziren esatera ausartzen.

Alderdi naziaren ikurrina.

KANPO-POLITIKA: militarismoa eta espantsionismoa

Nazismoaren lehentasunetako bat Alemania berriz potentzia
handi bat bihurtzea zen.

Pentsamolde espantsionista.

Kanpo-politikak garrantzi handia zuen. Pentsamolde nazia pentsamolde espantsionista zen.

Espantsionismo horrek bi oinarri ideologia zituen.

Kanpo-hedapena alemaniarren eskubidea zen.

Barrakoiko prisionerak.

Kanpo-hedapena

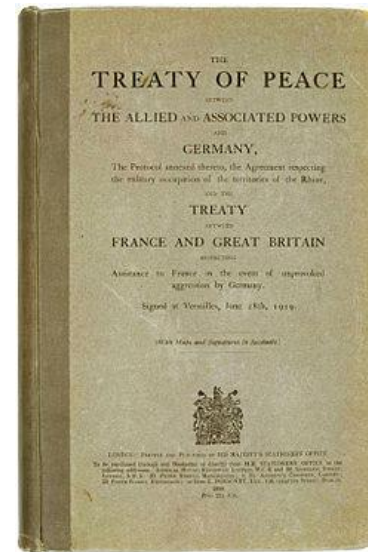
Kanpo-politikak Versaillesko Itunaren puntuak aldatu.

Berrarmatze-plan handia martxan jarri eta nahitaezko soldadutza ezarri.

Goering armada bat prestatzeaz arduratu.

Austria inbaditu (1938).

Txeslovakia osoa okupatu (1939).

Versaillesko Ituna.

Gerrara bideratutako ekonomia.

Lehentasuna: ekonomian langabezia amaiaraztea.

Enpleguak sortu.

Geroago, lehentasuna: kanpo-politika sendotzea.

Industria berriak sortu.

"El gran dictador" filmaren fotograma.

GALDERAK

1. Zeintzuk ziren faxismoaren ezaugarriak?

Sei ezaugarri zituen:

- Pentsamolde antidemokratikoa eta antikomunista zen.
- Buruzagi ahalguztidun batek zuzentzen zuen estatua, eta askatasunak deuseztatu egin ziren. Alderdi bat baino ez zegoen (alderdi faxista). Beraz, ez zegoen hauteskunde askerik.
- Estatuak ekonomian esku hartzen zuen, herrialdea autosufizientea izatea lortzeko.
- Estatuak gizartea menderatzen zuen. Edozein oposizio gogor zapaltzen zuten, eta horrez gain, hezkuntza eta komunikabideak kontrolatzen zituzten.
- Nazionalismo basatia eta espantsionista ezarri zuten. Nazionalismo horrek Italiarentzat inperio koloniala sortzea eskatzen zuen.
- Indarkeria eta militarismoa gurtzen zuten. Aurkari politikoei eta langileei aurka egiteko talde armatuak sortu ziren, eta talde horiek estilo militarra zuten.

2. Azaldu nolako zen pentsamolde arrazista.

Nazismoa ikuspegi arrazista eta arraziala izan harren, naziek ideia hori azken muturrera eraman zuen. Hitlerren ustez, Alemaniarrak arraza ariokoak eta goi-mailakoak ziren. Baita ere uste zuen arrazen arteko nahasketagatik zegoela Alemania hain beheran.

Hitlerren lehentasuna biztanleriari arraza-garbitasuna itzultzea zen, perfektuak ez ziren guztiak giltzapetuz edo hiltzen. Baita politika antisemita sistematikoa ezarri zen.

Horregatik, juduei lanbide gehienetan jardutea debekatu zieten eta juduei eta arioen arteko ezkontzak eta sexu-harremanak debekatu zieten; gainera, juduei tratu txar fisikoa ematen hasi zieten. 1938.urtean, Kristal Hautsien Gaua izan zen: naziek juduak hil, dendetan lapurtu, sinagogei su eman eta juduak kontzentrazio-esparruetan giltzapetu zituzten. Horren ondorioz, judu asko ihes egin zuten.

Bigarren Mundu Gerran, Hitlerrek Alemaniako eta konkistatuko herrialde guztietako juduak eta ijitoak sarraskitze-esparrutara deportatu zituzten.

Informazio-iturriak
eta linkak.

Zubia Santillana, Historia 4DBH testu-liburua.

Slideshare:

[Faxismoa eta nazismoa](#)

Google irudiak:

[Faxismoa](#) ; [Nazismoa](#) ; [Benito Mussolini](#) ; [Nazionalismo basatia](#) ; [Weimarko Errepublikaren lurrak](#) ; [Hindenburg mariskala](#) ; [Alderdi komunista](#) ; [Adolf Hitler alemaniar diktadorea eta Francisco Franco espainiarra](#) ; [Hitler idatzitako liburua \(nire borroka\)](#) ; [Buruzagiak, funhrerak](#) ; [Gestapo](#) ; [Alderdi naziaren ikurina](#) ; [Barrakoiko prisioneroak](#) ; [Versailleseko Ituna](#) ; ["EL gran dictador" filmaren fotograma.](#)

AMAIERA

Leire Rueda (15), Peru Salaberria (16) eta Jaione Santos (17)
Lauizeta ikastola BHI 4.B.